

פטרנט

מגזין קניין רוחני וחדשנות טכנולוגית | אוגוסט 2016

צילומים: איל יצהר

ד"ר אילן כהן

עו"ד דוד גילת

רואים רחוק רואים אסטרטגי

בעולם הטכנולוגי המודרני הקניין הרוחני קנה לו מקום
כמשאב אסטרטגי מוביל. שותפים ומנהלים בקבוצת
ריינהולד כהן, פירמת הקניין הרוחני המובילה והגדולה
בישראל, מסבירים מדוע חשוב לעצב את אסטרטגיית
הקניין הרוחני כבר מהיום הראשון, תוך דאייה צופה
פני עתיד, ומדברים על הצורך להיכנס לנעלי
הלקוחות כדי להגיש שירות מיטבי | אסף צור

עמ' 4

המשך מעמ' השער

עבודה ההרמונית בין עורכי הפטנטים בריינהולד כהן לעורכי הדין בגילת, ברקת ושות', אשר לחל-קם הגדול תארים מדעים בנוסף לתארים המשפטיים. למעשה, לקוח המגיע למשרדנו מקבל מענה מקיף ומעמיק לכל צרכיו, בכל היבטי הקניין הרוחני, החל מרישום הפטנט ובניית האסטרטגיה, רישום סימן המסחר, המדגם, ליווי הסכמים משפטיים, ליטיגציה, הערכת שווי ועוד. הדגש על העבודה הסינרגית בין עורכי הפטנטים לעורכי הדין, מאפשרת לקבוצה להציע פלטפורמה ייחודית ויעילה המ-פיקה את המירב מהקניין הרוחני של לקוחותיה ובה בעת מאפשרת את ההגנה הטובה ביותר על נכסיהם."

לדבריו, גילת, ברקת ושות' רואים את הקניין הרוחני של הלקוח בראיה העסקית הכוללת שלו בארץ ובעולם, תוך הקפדה על מקצוענות ורמה משפטית גבוהה.

מספר שותפים ומנהלים בפירמה מסבירים כי צד העקרונות הללו מתורגמים בעבודה השוטפת אל מול הלקוחות, תוך שהם מסבירים מדוע חשוב לעצב את אסטרטגיית הקניין הרוחני כבר מהיום הראשון ובראייה צופה פני עתיד, ומדגישים את הצורך להיכנס לנעלי הלקוחות והשווקים בהם הם פועלים כדי להגיש שירות מיטבי.

ועדכנית ועל מנת להבטיח זאת, משקיעה הקבוצה מאמצים רבים בהקניית ידע עיוני ומעשי לצוות המקצועי שלה על ידי הדרכות, סמינרים והרצאות מומחים מן הארץ והעולם ובהכשרת דור ההמשך. **עו"ד דוד גילת**, שותף בכיר ומייסד משרד גילת, ברקת ושות', הפרקטיקה המשפטית של הקבוצה, מוסיף: "ייחודיות הקבוצה נובעת, בין השאר, מה-

במרחב גלובלי, עם משמעות כלכלית עצומה", מס-ביר כהן. "העיסוק בתחום זה ומתן שירות וייעוץ ללקוחות מחייב הבנה עסקית גדולה וכן היכרות מעמיקה עם חוקי הקניין הרוחני ברחבי העולם, תוך מעקב הדוק אחר חקיקה ופסיקות חדשות, שקורות חדשות לבקרים. אנשי המקצוע שעוסקים בתחום הזה חייבים לשמור על רמת ידע גבוהה

שירותים מקיפים תחת קורת גג אחת

קבוצת ריינהולד כהן המורכבת ממשרד עורכי הפטנטים, ריינהולד כהן ושותפיו ומשרד עורכי הדין, גילת, ברקת ושות', מונה כיום כ-250 עובדים, מהם למעלה מ-75 עורכי פטנטים ועורכי דין, ונח-שבת לפירמה המובילה בישראל בתחומה. הקבוצה מעניקה ללקוחותיה קשת רחבה של שירותים מקצועיים בתחום הקניין הרוחני, לרבות רישום, הגנה ומסחר של פטנטים, סימני מסחר, מדגמים, זכויות יוצרים, זכויות מטפחים, ליטיגציה, פעילות אכיפה של זכויות בעלי מותגים, ייעוץ, חוות דעת, בדיקות נאותות, ניהול נכסי קניין רוחני וביסוסם, ועוד. על אף צמיחתה המואצת במהלך השנים האחרונות, מצליחה הקבוצה לשמר את השירות האישי והיחס החם, הניתנים ללקוחותיה.

על לקוחותיה של קבוצת ריינהולד כהן בארץ ובהול, נמנים חברות ותאגידים בין-לאומיים רבים מהם חברות Fortune 500, יזמים, ממציאים, חברות המחקר של המוסדות האקדמיים, חברות הזנק, אמצע הדרך וחברות בוגרות בתחום מדעי החיים, מכשור רפואי, ביוטכנולוגיה, פרמצבטיקה, כימיה, פיסיקה, תוכנה וטכנולוגיית מחשבים, תקשורת, הנדסת חשמל ואלקטרוניקה, הנדסה מכ-נית, מערכות נשק, פתרונות אנרגיה, טכנולוגיות מים, קלינטק ועוד.

לקניין רוחני, לרבות פטנטים, סימני מסחר, זכויות יוצרים, עיצובים, זכויות מטפחים ועוד, יש חשיבות כלכלית מכרעת בעור-לם המודרני. **ד"ר אילן כהן**, שותף בכיר בקבוצת ריינהולד כהן ודור שלישי למייסד, מסביר כי "80% מהערך המצרפי של חברות ציבוריות בעולם המ-ערבי מיוחס לקניין רוחני, כאשר במיזמים טכנו-לוגיים קניין רוחני מגלם כמעט את כל ערכם. זו המהות של 'כלכלת החדשנות' (Economy of Innovation) שהיא מפתח לכלכלה המודרנית בכלל, ובעבור ישראל כ'אומת החדשנות' בפרט. החדשנות והקניין הרוחני שנוצר בעקבותיה הינו בין הגורמים החשובים ביותר להפיכתה של הכלכלה הישראלית לכלכלה חזקה ויציבה."

קבוצת ריינהולד כהן, נחשבת לספינת הדגל והפירמה המובילה של עולם הקניין הרוחני בישראל. זה לא רק הוותק והניסיון של הפירמה, שהוקמה עוד בשנות ה-30 של המאה שעברה, זה לא רק המסורת של הקפדה דקדקנית על כל פרט, גדול וקטן, ואפילו לא היקף הלקוחות הגדול, זה בעיקר מוניטין האיכות שמלווה אותה לאורך השנים.

"תחום הקניין הרוחני הוא דינמי מאוד, מתנהל

מעצבים אסטרטגיית קניין רוחני בראייה של אקזיט עתידי

עו"פ ועו"ד אהוד האוזמן, שותף בכיר, ראש מחלקת היי-טק

לא תמיד חברות סטארט-אפ בראשית דרכן מבינות את החשיבות הגלומה בהגנת קניין רוחני על הטכנולוגיה שהן פיתחו, ובעיקר את החשיבות של הגנה כזאת בשמירה על יתרון התחרותי והאטרקטיביות של החברה בעיני רוכש או שותף עסקי פוטנציאלי. בעבודה שלנו עם חברות הזנק אנו מנסים להבין ולהעריך מי עשוי להיות הרוכש או השותף העסקי הפוטנציאלי, מה יהיה חשוב לאור צרכיו העסקיים של אותו רוכש, או שותף, ולבנות את תיק הקניין הרוחני כך שיהלום את אותם צרכים עסקיים, כך אומר עורך הפטנטים ושותף בכיר בפירמה, **אהוד האוזמן**, העומד בראש מחלקת היי-טק בריינהולד כהן, אשר עוסקת במגוון רחב של תחומים טכנולוגיים לרבות תוכנה, חומרה, אלקטרוניקה, סייבר, ביג דאטה, סטוראייג', וכיוצא ב.

אהוד האוזמן מחדד את המסר באמצעות הצגה תיאורטית של רכישה אפשרית של סטארט-אפ בידי ענק טכנולוגיה: "נניח שחברת ענק גלובלית שמה עין על חברה ישראלית צעירה, שפיתחה טכנולוגיה חדשה ומביעה עניין ברכישתה. במקרה זה יש פער עצום בין הרוכש, שהיא חברת ענק שפועלת במרחב גלובלי, לבין חברת ההזנק הקטנה, שפועלת בדרך כמעט נסתרת מן העין ועדיין לא חשופה לעולם. החברה הרוכשת, בזכות מערך הפיתוח והשיווק שלה, תוכל, בזמן קצר יחסית, לשלב את הטכנולוגיה החדשה במגוון רב של מוצרים ולהפיץ אותה בפרישה רחבה ובמדינות רבות, ואגב כך להיחשף לאיומים מסוגים שונים (כגון טענות להפרת פטנטים) מטעם מתחרים, שיחששו מהיתרון העסקי המגולם במוצרים שבהם שולבה הטכנולוגיה החדשנית. הגנה פטנטית ראויה תסייע לחברה הגלור-

בלית להתמודד טוב יותר עם איומים מסוג זה. אנו רואים איפוא את תפקידנו בעיבו מערך הפטנטים של חברת ההזנק באופן שיקבל הערכה ראויה מנקודת מבטו של הרוכש הפוטנציאלי."

גידור סיכונים

האוזמן, שהוא מוסמך במדעי המחשב ובעל תואר ראשון במשפטים, שם את האצבע על יתרון נוסף שמעניקה הגנת פטנט הרוחני והוא גידור הסיכונים הכרוכים בבריחת מוחות. "יש ניידות גבוהה של כוח אדם מקצועי בין חברות טכנולוגיות גיות. היה ועובד בכיר שעסק בפיתוח טכנולוגיה מובילה בחברת הזנק עובר לעבוד בחברה מתחרה, הוא ינצל מן הסתם (אפילו בתום לב) את הידע שצבר כדי לעסוק בטכנולוגיה קרובה לזו שעסק בה קודם. אם החברה שאותה עזב דאגה מבעוד מועד להגן על נכסי מפתח שלה בפטנטים, העובד שעזב והחברה המתחרה מסתכנים בהפרת זכויות קניין רוחני של החברה הראשונה."

חשיבותם של פטנטים היא גם במסגרת גידור סיכונים כנגד כישלון עסקי. "רק חלק קטן מחברות הסטארט-אפ מגיע אל האקזיט המיוחל, או לחילופין להגיע ולהיות חברה בוגרת. במקרה כזה (של כישלון עסקי או טכנולוגי) ניתן לעיתים למכור פטנטים או להעניק רישיון עליהם ובדרך זו

להגן על המותג באמצעות סימני מסחר

עו"ד רונית ברזיק-סופר, שותפה בכירה, ראש מחלקת סימני המסחר

למרות הבכורה שניתנת לפטנטים בעולם הקניין הרוחני, כמכשיר להגנה על המוצר ופיתוחים חדשניים, המעבר לפטנטים מסחריים מחייב תכנון מראש של המיתוג וטיפול נאות בסימני המסחר, שמספקים הגנה למותג - על השם, על הלוגו (בעברית - סמליל) ועל מאפיינים אחרים של המותג, בנייהם אפילו צורת המוצר וצבעיו. בעולם המודרני למותגים יש כוח שיווקי עצום והם בעלי ערך כלכלי ומסחרי רב. עבור עו"ד **רונית ברזיק-סופר**, שותפה בכירה וראש מחלקת סימני המסחר בפירמת ריינהולד כהן, עיסוק במותגים והגנה עליהם באמצעות רישומם כסימני מסחר הוא לחם חוקה

עו"ד רונית ברזיק-סופר (צילום: שגב צילום)

מידי יום ביומו. "המחלקה שלנו מסייעת הן לחברות ישראליות והן לחברות זרות בהגדרת המיתוג שלהן וברישום של סימני מסחר המגנים על המותגים, באופן שימנע קודם כל הסתבכות עם בעלי סימנים קודמים ותביעות הפרה מצד מתחרים. לכן, המעורבות שלנו נעשית עוד בשלבים המוקדמים של בניית המותג והבחירה בסימני המסחר."

ברזיק-סופר היא בעלת ניסיון עשיר בתחום הקניין הרוחני, ובפרט בתחום סימני המסחר ודינים קשורים. במסגרת תפקידה היא אחראית הן על צוות עורכי הדין של המחלקה והן על הצוות האדמיניסטרטיבי, וכמו כן עוסקת באופן אישי במתן ייעוץ אסטרטגי ומשפטי וניהול תיקי לקוחות בתחומים של סימני המסחר וזכויות קרובות, בישראל ובח"ל. היא אף מייצגת את קבוצת ריינהולד כהן בכנסים בין-לאומיים בתחום סימני המסחר והיא חברה בוועדות מטעם ארגונים אלה. היא גם מרצה מעת לעת בתחום סימני המסחר במוסדות אקדמיים ישראלים ובפורומים שונים נוספים.

כאמור, ברזיק-סופר ואנשי צוותה מגישים שירותים הן לחברות זרות רב-לאומיות מובילות כגון פפסיקו, באייר, אסתי לאודר, נסטלה, וורנר ברוס ורבות אחרות, והן לחברות ישראליות גדולות כגון נטפים, תנובה ואהבה, אך גם לחברות קטנות וחד-ברות בצמיחה.

תכנון קפדני

בקרב חברות ישראליות רבות ניכרת בשנים האחרונות התעוררות ככל הקשור לרישום סימני מסחר בכלל ובכלל הקשור לבדיקות המקדימות ההכרחיות, בפרט. "הדבר נובע בין השאר מכך שכיום החברות הישראליות רוצות לצאת בבת אחת לשווקים רבים בעולם. בד בבד, חברות יש-ראליות רבות מוכרות כיום מוצרים ושירותים מקוונים כך שבהכרח המותג נחשף בבת אחת בשווקים רבים וכל טעות בבחירת הסימן עלולה לגרום את החברה לסיכונים משפטיים ועלויות במדינות רבות. "לכן יש לבדוק שסימני המסחר שהחברה בוחרת פנויים לשימוש במדינות השווקים, לא מפרים זכויות של אחרים וניתנים לרישום ואכיפה", מסבירה ברזיק-סופר. "החברות למדו לערב אותנו כבר בשלבים הראשוניים של בחירת

הסימן המסחרי כדי לוודא שניתן להגן עליו ברחבי העולם. הדבר מחייב הן בחירה נכונה של סימן בעל אופי מבחין כשלעצמו, והן חיפוש ובדיקה מדוקדקים במדינות הרלוונטיות, כדי להפחית למינימום את הסיכון להתנגשות עם סימנים דומים של אחרים. זה לא דומה לבדיקה של שמות מתחם, שם כל מה שנדרש הוא לבדוק האם השם הספציפי כבר קיים או לא, אלא תלוי במידת הדמיון בין הסימן המבוקש לסימנים קודמים ואם קיים סיכון לבלבול בין הסימנים. בעידן הווירטואלי אתה לא יכול לקחת סיכונים וחייב להיזהר מסיכונים."

"הניסיון המקצועי שלנו מאפשר לנו לומר באומץ ללקוח, מתי הסימן שבחר צפוי להיתקל בצו מניעה שימנע את המשך השימוש בו, או להיפסל לרישום. לעיתים זה קורה גם באמצע הדרך, כשלקוח הגיע אלינו אחרי שיצא עם המוצר לשוק וכבר הגיש בקשה בין-לאומית שלא באמצעותנו, ושילם אגרות גבוהות לרישום בין-לאומי במגוון מדינות, אך הבקשה הבין-לאומית שלו אינה שווה את הנייר עליו היא נכתבה", היא מדגישה. "בין שמדובר בסימן מסחרי שדומה מדי לסימן קודם של אחרים, בין שמדובר בסימן שאין לו אופי מבחין ואי אפשר יהיה למנוע מאחרים לחקות אותו, או פשוט משום שהסימן או המוצרים לא הוגדרו נכון בבקשה הבין-לאומית. קורה גם שאנו צופים בעיות בשלב הרישום או התנגשויות עם בעלי זכויות קודמות שסביר שנוכל להתגבר עליהן, אך זה יחייב הליכים ממושכים ועלויות גבוהות, ואז המטרה בהחלפת הסימן היא לחסוך ללקוח כסף ותקופה של חוסר ודאות."

"לעיתים מוזמנות התוצאות של הבדיקה הקדמית אינן חד-משמעיות", מוסיפה ברזיק-סופר. "יש הרבה מאוד אי-ודאויות ונדרשת גם הערכת של מידת הסיכון בבחירת סימן מסחר מסוים וסיוע ללקוח בקבלת החלטה בקשר לכך. אנו נדרשים לעזור ללקוח להבחין בין סימן שהוא 'יחסי' פנוי וכשר, שניתן לקחת סיכון מחושב ולבחור בו, ובין סימן מועד לפורענות במידה שמחייבת החלפה או לפחות שינוי של הסימן. ממצאי הבדיקות המקדימות עשויים גם להשפיע גם על אסטרטגיית ההגשות לרישום - על הגדרת הסימן, על הגדרת המוצרים והשירותים לגביהם יירשם, איפה להגיש ומתי."

"חברות משקיעות כיום משאבי עתק ביצירת מותגים ובתחזוקה שלהם ולכן חשוב ביותר גם לתת את המענה המשפטי המתאים", מסכמת עו"ד רונית ברזיק-סופר. "יש לבחון מבעוד מועד את כשירותו של הסימן ואם הוא פנוי לשימוש ולרישום, ולאחר מכן להגן על הסימן שנבחר באמצעות רישום יעיל, כדי למנוע מצב שבו נאלצים לשנות את המיתוג, לאחר שכבר הושקעו מאמצים שיווק גדולים וכסף רב ירד לטמיון. עירוב הגורם המקצועי המשפטי בשלב מוקדם ככל האפשר של בחירת המותג ובנייתו הוא, על כן, חיוני."

חקיקה חדשה שמשנה את התמונה

עו"ד סער אלון, ראש מחלקת מדגמים

יש צורך לגבש אסטרטגיית הגנה המספקת הגנה מיטבית על עיצובים חדשים, תוך ראייה כוללת ועתידית של המוצר, והתחשבות במידות הלקוח.

הגנה על ממשק המשתמש

אלון מזכיר, כי ההגנה שניתנת באמצעות מדגמים איננה חלופית להגנה פטנטית, אלא מקביל לה לה. יש מקרים שבהם לא ניתן פטנט למוצר החדש, שכן אין בו חדשנות טכנולוגית והתקדמות המצאתית כלשון הדרישה בחוק, אבל בעיצוב יש בהחלט מן החדש והשונה ולכן ניתן להגן עליו דרך רישום מדגם. ייתכן גם מצב הפוך, שבו ניתן לקבל הגנת פטנט, אולם העיצוב נגזר באופן מלא מהפונקציה של המוצר ולא ניתן להגנה. ישנם גם מקרים שבהם תיתכן הגנה הן באמצעות פטנט והן הגנה באמצעות רישום מדגם.

עו"ד סער אלון (צילום: דיוויד גארב)

לדבריו, תחום ההגנה על עיצובים עבר שינויים רבים בעשור האחרון ומאז המאבקים המשפטיים המתוקשרים בין חברת אפל וחברת סמסונג, שהחלו בשנת 2011, ונמשכים עד היום. במאבקים משפטיים אלה מדגמים רשומים שיחקו תפקיד מרכזי במאבק על הזכויות. "יש לה" דגיש, מסביר אלון, "שהגנת מדגם מתאפשרת לא רק על עיצובים חיצוניים מוחשיים של מוצרים, אלא גם על ממשקי המשתמש של מוצרים טכנולוגיים, ואפילו צלמיות דיגיטליות. מדובר בכלי הגנתי, שהוא מאוד רלוונטי למציאות הכלכלית הישראלית, שכן הוא נוגע בכל תחומי הפיתוח הטכנולוגי בארץ, לרבות מכשור רפואי, מערכות ממוחשבות, תקשורת, סלולר ועוד", הוא מוסיף. "החקיקה החדשה בישראל היא חשובה ומשנה את כללי המשחק בשוק, שכן היא ממקמת את ישראל בחזית ההגנה על העיצובים התעשייתיים, ומקנה וודאות בתחום שעד היום חסה בצל זכויות הקניין הרוחני האחרות", מסכם עו"ד סער אלון. "למעשה, היא מעגנת בחקיקה ראשית את הפרקטיקה הנהוגה הקיימת ואת הפסיקות השונות שהצטברו במהלך השנים, כולל הסדרים בינ"ל והסדרים מקובלים אחרים. השינויים הללו יתרמו רבות לחברות ולעסקים, כמו גם לקהילת המעצבים המקומית. אנו בפירמה כבר פועלים ברוח החקיקה החדשה".

תחום נוסף בתוך עולם התוכן של הקניין הרוחני שעובר מהפך בשנים האחרונות, הוא תחום המדגמים, אשר עוסק בהגנה על עיצובו של מוצר הסכומים העצומים שחברות משקיעות בעיצוב מוצריהם והיתרון התחרותי שיש לעיצובים מוצלחים, הגדילו מאד את החשיבות שיש להגנה בתחום זה. ההגנה הינה שונה מהגנת פטנט בכך שהיא מתייחסת למרכיבים עיצוביים-אסתטיים של המוצר ולא פונקציונליים. ואכן, בשנים האחרונות מרכיבים להגיש בקשות להגנה על מדגמים. אחד היתרונות בהגנה זו הינה הקלות היחסית להגן בפני הפרה שכן די להראות דמיון מטעה בין מוצר מוגן למפר כדי לבסס תביעה על הפרת זכויות. החשיבות של ההגנה בשטח זה הניעה גם הליך חקיקה בישראל. לאחר שורה של דיונים בוועדת הכלכלה של הכנסת, צפויים המחוקקים, במושב החורף הקרוב, לאשר את חוק העיצובים החדש, שיחליף את חוק המדגמים המנדטורי המיושן. החוק החדש, שמטרתו לה-

צעיד את החקיקה בתחום זה למאה ה-21 מסדיק, בין היתר, את ההגנה לביטויים גרפיים, לאייקונים דיגיטליים, לאפליקציות ולמשקל מחשב. חידוש נוסף הצפוי בחוק הינו הגנה על עיצובים שלא נרשמו. מדובר בהגנה קצרת טווח בת שלוש שנים. חידושים אלה רלוונטיים במיוחד לשוק הפורה של מעצבי האופנה הישראלים. בשורה נוספת וחשובה בהצעת חוק העיצובים היא זו שתאפשר למדינת ישראל להצטרף להסדר האג, שהוא הסדר בין-לאומי המאפשר הגשת בקשה בין-לאומית לרישום עיצובים בכל המדינות החברות בהסדר, במקום בכל מדינה בנפרד. מי שאמון על הגנת עיצובים בקבוצת ריינהולד כהן הוא עו"ד סער אלון, מנהל מחלקת מדגמים, שאף מייצג את אגודת עורכי הפטנטים בדיונים בכנסת על החוק החדש ונותן בהם ביטוי לאינטרס הציבורי. המחלקה שעו"ד אלון עומד בראשה מספקת שירותים לקשת רחבה של לקוחות הכוללת חברות ענק גדולות מחו"ל ומהארץ (כמו למשל, חברת טייני לאב שנרכשה לפני כשנתיים, נסטלה וקבוצת כתר שביצעה לאחרונה אקזיט מרשים), חברות עיצוב ומעצבים פרטיים. גם עבור המעצבים הפרטיים

חדשנות טכנולוגית בתעשייה מסורתית

עו"פ תמר מורג-סלע, שותפה בכירה, מרכזת תחומי פודטק, אגרוטק וזכויות מטפחים

מדד הייחוס הוא מתיקות של סוכר רגיל". מורג-סלע מוסיפה כדוגמא אחרת את "הטחינה המעודנת" של בארכה. כשאנשי בארכה ביקשו לה- מציא טחינה גולמית מוכנה לאכילה ואשר לא צריך לדלל אותה עם מים, התגלה אתגר להגדיר את מאפייני הטחינה החדשה, אשר שומרת על המרקם האחיד שלה לאורך זמן רב, במטרה לספק לה הגנה פטנטית. החלוצה בתחום, היא מזכירה, הייתה חברת "טבעול", שרשמה פטנט על תחליפי הבשר שלה מסויה. גם כאן היה אתגר להגדיר את המבנה התלת-ממדי של הסיבים בתחליף הסויה אשר מאפשר את קבלת המרקם של הבשר או העוף ועוד.

עו"פ תמר מורג-סלע (צילום: איל יצהר)

חדשנות הטכנולוגית חדרה בשנים האחרונות באופן מאסיבי לתחום המזון וזכויות קניין הרוחני קנו להם מקום חשוב בתעשייה זו. למרות שתחום המזון מוגדר כתעשייה מסורתית, הוא פועל בזירה תחרותית מאוד ונאלץ להציג מוצרים חדשים, חדשות לבקרים, חלקם בעלי מאפיינים טכנולוגיים, תוך התאמה לטעמים המשתנים במהירות של צרכני הקצה. קחו למשל את משקה האנרגיה "Push" המשווק על ידי אלטמן - משקה טבעי מעורר המתאים במיוחד לשמירה על רמות עירנות בשעות העייפות האופייניות לאחר ארוחת הצהריים. כאשר פנה הממציא להגנה על המוצר החדש, אשר מבוסס על רכיבים מהצמח, התגלה קושי בהגדרת המוצר למול מגוון המוצרים מבוססי צמחים המתוארים, במיוחד מהמזרח. עורכת הפטנטים תמר מורג-סלע, השותפה המרכזת בקבוצת ריינהולד כהן מספר זירות טכנולוגיות והאחראית על הטרנד החדש של הגנה על טכנולוגיות מזון חדשניות, יודעת לספר, כי ההתמודדות עם מוצרי מזון הינה מאתגרת בשל הצורך לתרגם מושגים כמו "מרירות", "מתיקות", "מרקם", "תחושה של פה מלא", "טעם שנוטר לאורך זמן" וכדומה - שהם כולם מושגים ששגורים בפיהם של טועמים מקצועיים ופחות נפוצים בז'רגון הטכני היבש של עולם הפטנטים: "אנו יוצרים מבחנים פשוטים, שניתן לחזור עליהם, שמאפשרים להגדיר את ההמצאה החדשה גם במונחים כמותיים. בניגוד לעולם התרופות ששם ההגדרות של מרכיבי התרופה לרוב מאוד ברורות וניתנות לכימות מדויק, בעולם מוצרי המזון יש צורך להוסיף להגדרות המקובלות בתחום, גם הגדרות חדשות, שתייחסות להיבטים הייחודיים למוצרי מזון ונותנים להם הגדרה כמותית. זה מביא לאתגרים גדולים וייחודיים בהגנה על המצאות בשטח זה".

שינויים עצומים וטכנולוגיות חדשות

לדברי מורג-סלע, הגנה על טכנולוגיות מזון חדשות היא עדיין רק בחיתוליה. בניגוד לחברות התרופות, שמצויות בתחום כבר שנים רבות, חברות המזון הן רק בראשית דרכן בעולם ההגנה הפטנטית על מוצריהן. עם זאת, חברות מזון מחידשות מבינות היטב את החשיבות הרבה הטמנה בהגנה קניינית על המוצרים החדשים בשטח מאד תחרותי, עם מתחרים גלובליים חזקים וגדולים שלהם יכולת מהירה של העתקה וחקיקה, כך שללא הגנה, הבלעדיות של החברה המפתחת ויתרונה התחרותי בטכנולוגיה החדשה עלולים לרדת לטמיון. "עולמות המזון והחקלאות עוברים שינויים עצומים והם נסמכים יותר ויותר על טכנולוגיה חדשנית וישראל מהווה היום שחקן די משמעותי בעולם", מסכמת עו"פ תמר מורג-סלע. "אנו מדברים כמו כן על תחומי החקלאות, ההשקיה והמים, שבהם ישראל נחשבת לשחקן מוביל בעולם, אבל גם לתחום כמו 'פודטק', שמשלב בין מזון לטכנולוגיה ובמסגרתו ישראל הופכת לאומת הפודטק' בהשאלה מאומת הסטארט-אפ". "למרות שטכנולוגיות מזון היא עתיקת יומין, היא נמצאת היום בתנופת פיתוח וחדשנות. עקב התפתחויות חברתיות ואקולוגיות. דבר המחייב, הגנת קניין רוחני על החידושים, ההמצאות והשיפורים הטכנולוגיים ואנו ניצבים בחזית העשייה בתחום זה לצד הלקוחות שלנו".

דוגמה שמציגה תמר מורג-סלע היא של יזם, שפיתח תחליף סוכר על בסיס סטיביה "evolve". לסטיביה יש טעם לוואי מריח והיזם ביקש למ- זער אותו ואף הצליח בכך. אבל לך תוכיח שזה באמת מתוק כמו סוכר. הרי מתוק זו תחושה סובייקטיבית. לכן, יצרנו מבחני טעימה, שבהם מדגם של צרכנים דירג את המתקויות בסולם של 1-5 כש-

פטנטים

סימני מסחר

מדגמים

זכויות מטפחים